

لهم اجعلني
من شرِّكُوك

کلیه امتیازهای این پایان‌نامه به دانشگاه بوعلی سینا تعلق دارد. در صورت استفاده از تمام یا بخشی از مطالب این پایان‌نامه در مجلات، کنفرانس‌ها و یا سخنرانی‌ها، باید نام دانشگاه بوعلی سینا یا استاد راهنمای پایان‌نامه و نام دانشجو با ذکر مأخذ و ضمن کسب مجوز کتبی از دفتر تحصیلات تكمیلی دانشگاه ثبت شود. در غیر این صورت مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت. درج آدرس‌های ذیل در کلیه مقالات خارجی و داخلی مستخرج از تمام یا بخشی از مطالب این پایان‌نامه در مجلات، کنفرانس‌ها و یا سخنرانی‌ها الزامی می‌باشد.

....., Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran.

مقالات خارجی

.....، گروه .....، دانشکده .....، دانشگاه بوعلی سینا، همدان.

مقالات داخلی

دانشکده علوم پایه

گروه زمین‌شناسی

پایان نامه:

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته زمین‌شناسی، گرایش پترولوزی

عنوان:

مطالعه انکلاوها و اهمیت آنها در تفسیر پتروژئنر مجموعه پلوتونیک الوند

استاد راهنمای:

دکتر علی اصغر سپاهی گرو

استاد مشاور:

دکتر اشرف ترکیان

پژوهشگر:

سکینه علیزاده

تیرماه ۱۳۹۰

دانشکده علوم پایه

گروه زمین شناسی

جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد زمین شناسی

گرایش پترولوری خانم سکینه علیزاده

تحت عنوان:

مطالعه انکلاوها و اهمیت آنها در تفسیر پتروژئن مجموعه پلوتونیک الوند

به ارزش ۸ واحد در روز سه شنبه مورخ ۱۴۰۰/۴/۱۰ ساعت ۱۰:۰۰ صبح در محل آمفی تئاتر ۱ و با حضور اعضای هیئت داوران
زیر برگزار گردید و با نمره ۱۹/۰۶ درجه ^{۳۴} ارزیابی شد.

ترکیب اعضای هیئت داوران:

ردیف	سمت هیئت داوران	نام و نام خانوادگی	مرتبه علمی / گروه / دانشکده / دانشگاه	محل امضاء
۱	استاد راهنمای	علی اصغر سپاهی	دانشیار از زمین شناسی / علوم / بوقوعی سینما	
۲	استاد مشاور	اشرف ترکیان	استادیار از زمین شناسی / علوم / بوقوعی سینما	
۳	داور	حسین شهبازی	استادیار از زمین شناسی / علوم / بوقوعی سینما	
۴	داور	فرهاد آلبانی	استادیار از زمین شناسی / علوم / بوقوعی سینما	

سپاس خدای را، به وسعت همه آن سپاسی که ملائکه مقرب و خلائق مکرّم و ستایندگان پسندیده او را شکر گفته‌اند. برترین شکر از میان هر شکری، چون برتری پروردگارمان بر هر وجودی.

سپاس خدای را در برابر عطا و احسانش؛ احسانی که به ما و قبل از ما و بعد از ما به بندگانش، عطا فرموده. سپاسی به اندازه آنچه هست و در آینه علمش می‌نماید، سپاسی چندبرابر آنچه هست، جاویدان و همیشگی، تا روز رستاخیز،

سپاس بیکران.

تقدیم به:

پدر و مادر، برادران و خواهران مهربانم

و

همسر عزیزم

سپاس خدایی را که اول و آخر وجود است، بی‌آنکه اوّلی بر او پیشی بگیرد یا آخری پس از او باشد؛ خدایی که دست هر چشمی از دامن دیدارش کوتاه است و فهم هر کبوتر توصیفگری از پرواز در آسمان وصفش عاجز.

برخود لازم می‌دانم مراتب سپاس و قدردانی خویش را نثار آنانی کنم که از بذل راهنمایی‌های عالمنه و دقیق خود، درجهت پربار شدن محتواهای این پژوهش دریغ نورزیدند. از استاد راهنمای عزیز و مهربانم جناب آقای دکتر علی اصغر سپاهی که اینجانب را از راهنمایی‌های ارزنده و حمایت‌هاییشان بی‌بهره نگذاشتند، بسیار سپاسگزارم. از استاد مشاور عزیزم خانم دکتر اشرف ترکیان که با راهنمایی‌های ارزنده خویش همواره اینجانب را یاری نمودند، صمیمانه سپاسگزارم.

از اساتید داور محترم آقای دکتر آلیانی و آقای دکتر شهبازی که زحمت داوری این پایان‌نامه را تقبل نمودند کمال تشکر را دارم.

از پدر و مادر عزیز و مهربانم، خواهران و برادران نازنینم و همسر عزیزم که همیشه و در همه حال حامی و مشوق من بوده‌اند، صمیمانه سپاسگزارم.

از دوستان و همکلاسی‌های عزیز و مهربانم خانم‌ها حاجیان، شعبانی، دارایی‌زاده و آقایان ترک و میری بخاطر همراهی و محبت‌شان بسیار سپاسگزارم.

از سرکار خانم تهرانی، آقای اکبری، آقای زارع و آقای صمدی بخاطر همراهی صمیمانه آنها در مراحل مختلف انجام این پژوهش تشکر می‌کنم.

در پایان، از همه کسانی که در طی انجام این پژوهش اینجانب را از کمک‌های بی‌درباشان بی‌نصیب نگذاشتند، کمال تشکر را دارم. همیشه دعاگوییشان خواهم بود.

دانشگاه بولی سینا
مشخصات پایان نامه تحصیلی

عنوان:

مطالعه انکلاوها و اهمیت آنها در تفسیر پتروژئر مجموعه پلوتونیک الوند

نام نویسنده: سکینه علیزاده

نام استاد راهنمای: دکتر علی اصغر سپاهی گرو

نام استاد مشاور: دکتر اشرف ترکیان

دانشکده : علوم پایه	گروه آموزشی: زمین شناسی
رشته تحصیلی: زمین شناسی	گرایش تحصیلی: پetroloژی
تاریخ تصویب: ۱۳۸۸/۲/۲۷	تاریخ دفاع: ۱۴/۰۴/۱۳۹۰

چکیده:

مجموعه پلوتونیک الوند در جنوب و غرب استان همدان و بین شهرهای اسدآباد، همدان و تویسرکان با وسعت تقریبی ۴۰۰ کیلومتر مریع رخمنون دارد. توده گرانیتوئیدی الوند در بخش شمالی زون سنندج-سیرجان و در غرب ایران و جنوب شهر همدان واقع شده است. این توده از گرانیتوئیدهای پورفیری، گرانیتوئیدهای لوکوکرات و سنگهای نفوذی بازیک تشکیل شده است. سن سنجی جدید U-Pb کانی زیرکن سن گابروهای الوند را $166/5 \pm 1/8$ میلیون سال پیش، گرانیت‌های الوند را $163/5 \pm 0/9$ میلیون سال پیش و لوکوگرانیت-های الوند را $154/4 \pm 2/7$ میلیون سال پیش نشان می‌دهد. این مجموعه دارای انکلاوهای زیادی از جمله انکلاوهای مافیک، انکلاوهای سورمیکاسه، انکلاوهای میکروگرانولار مافیک، انکلاوهای میکروگرانولار فلزیک و انکلاوهای دگرگونی می‌باشد. با توجه به مطالعات ژئوشیمیایی محتوای بالاتر اکسیدهای MgO , CaO , MnO , TiO_2 و SiO_2 و مقدار کمتر Al_2O_3 و بالاتر بودن نسبت مدار کانی‌های پلازیوکلاز، بیوتیت و آمفیبول در آنها نسبت به سنگ میزبان سازگار است. دایک‌های سین‌پلوتونیک، انکلاوهای میکروگرانولار مافیک و زینوکریستهای کوارتز از جمله شواهد مهم اختلاط ماقمایی در این مجموعه هستند. با توجه به نمودارهای تغییر گرانیتهای الوند و انکلاوهای موجود در آن و تفاوت روند ژئوشیمیایی انکلاوها و سنگهای میزبان، می‌توان گفت گرانیتها از تبلور ماقمایی بوجود آورده انکلاوها بوجود نیامده‌اند. ماقمای سازنده انکلاوهای مافیک دانه‌ریز منشاً گوشه‌های دارند، به داخل پوسته زیرین تزریق شده و با ذوب سنگ‌های پوسته‌ای، ماقمای گرانیتی ایجاد کرده‌اند. قرابت کانی‌شناسی که بین انکلاوها و گرانیتوئیدهای دربرگیرنده‌شان مشاهده می‌شود، نشان‌دهنده این است که طی اختلاط دو ماقمای مخلوط شده تا حدی به شرایط تعادل رسیده‌اند.

واژه‌های کلیدی: گرانیتوئید الوند، زون سنندج-سیرجان، انکلاو، اختلاط ماقمایی.

صفحه	عنوان
	فصل اول: کلیات و زمین‌شناسی عمومی
۲	۱-۱- مقدمه
۲	۱-۲- اهداف پژوهش
۳	۱-۳- روش مطالعه
۳	۱-۴- موقعیت جغرافیایی
۴	۱-۴-۱- راه‌های دستیابی به منطقه
۶	۱-۴-۲- ژئومورفولوژی
۶	۱-۵- ساختار اجتماعی و طبیعی
۸	۱-۵-۱- آب و هوا
۸	۱-۵-۲- آب‌های زیرزمینی استان همدان
۸	۱-۶- مروری بر مطالعات انجام شده پیشین
۸	۱-۶-۱- مطالعات پیشین بروی سنگ‌های آذرین منطقه مورد مطالعه
۱۰	۱-۶-۲- مطالعات پیشین بروی سنگ‌های دگرگونی
۱۱	۱-۷- موقعیت زمین‌شناسی
۱۱	۱-۷-۱- تاریخچه و ویژگی‌های زون سنندج- سیرجان
۱۴	۱-۷-۲- دگرگونی در منطقه
۱۵	۱-۷-۳- سنگ‌های آذرین

۱۵.....	۸-۱- تکتونیک منطقه الوند.....
۱۶.....	۱-۸-۱- فازهای کوهزایی.....
۱۶.....	۱-۸-۲- چین‌ها.....
۱۶.....	۱-۸-۳- گسل‌ها.....
۱۷.....	۹-۱- لیتولوژی توده نفوذی الوند.....
۱۸.....	۱۰-۱- سن توده گرانیتوئیدی الوند.....
فصل دوم: کانی‌شناسی و پتروگرافی سنگ‌های میزبان و انکلاوهای مجموعه پلوتونیک الوند	
۲۰	۱-۲- مقدمه.....
۲۰	۲-۱- سنگ‌های آذرین منطقه.....
۲۰	۲-۲- سنگ‌های آذرین بازیک و حدواسط.....
۲۱	۲-۲-۱- سنگ‌های اسیدی.....
۲۱	۲-۲-۲- سنگ‌های اسیدی.....
۲۲	۲-۲-۳- دایک‌ها و رگه‌های تا خیری.....
۲۲	۳-۱- پتروگرافی سنگ‌های میزبان انکلاوهای میزبان.....
۲۳	۳-۲- تونالیت‌ها.....
۲۴	۳-۳- ۲- گرانوڈیوریت‌ها.....
۲۴	۳-۳-۳- مونزوگرانیت‌ها.....
۲۵	۳-۴- ۲- سینوگرانیت‌ها.....
۲۶	۳-۵- ۲- آلکالی فلدسپار گرانیت.....
۲۷	۳-۶- ۲- گرانیت‌های هولولوکوکرات یا گرانیت‌های سفید.....

۲۸.....	۴-۴- پتروگرافی انکلاوهای مورد مطالعه
۲۸.....	۴-۱- انکلاوهای گابرویی
۳۰	۴-۲- انکلاوهای میکروگرانولار مافیک (MME)
۳۱.....	۴-۳- انکلاوهای میکروگرانولار فلزیک (FME)
۳۲.....	۴-۴- انکلاوهای سورمیکاسه
۳۴.....	۴-۵- انکلاوهای هورنفلسی
فصل سوم: ژئوشیمی و ویژگی‌های ماقمایی سنگ‌های میزبان و انکلاوهای مجموعه پلوتونیکالوند	
۳۶.....	۱-۳- مقدمه
۳۹.....	۲-۳- طبقه‌بندی شیمیایی
۳۹.....	۲-۱- رده‌بندی شیمیایی با استفاده از نمودار R_1-R_2 (دلاروش و همکاران، ۱۹۸۰)
۴۱.....	۲-۲- رده‌بندی شیمیایی با استفاده از مجموع آلکالن در مقابل سیلیس (میدل موست، ۱۹۹۴)
۴۲.....	۲-۳- رده‌بندی با استفاده از مجموع آلکالن در مقابل سیلیس (کاکس و همکاران، ۱۹۷۹)
۴۳.....	۲-۴- رده‌بندی شیمیایی براساس نمودار Q در مقابل P (دبون و لفورت، ۱۹۸۳)
۴۴.....	۳-۳- تعیین تیپ گرانیت‌های مجموعه الوند
۴۵.....	۴-۳- تعیین سری‌های ماقمایی میزبان‌ها و انکلاوهای مجموعه الوند
۴۵.....	۴-۱- نمودار $(K_2O+Na_2O)-SiO_2$
۴۶.....	۴-۲- نمودار AFM ایروین و باراگار
۴۷.....	۴-۳- نمودار K ₂ O-SiO ₂ (Peccerillo and Taylor, 1976)
۴۸.....	۵-۳- ژئوشیمی عناصر اصلی

- ۴۸ ..... ۳-۵-۱- بررسی نمونه‌ها از نظر میزان غنی‌شدن آلومنیم
- ۴۹ ..... ۳-۵-۱-۱- نمودار (Shand, 1943)
- ۵۰ ..... ۳-۵-۱-۲- نمودار (Debon and Le Fort (1983))
- ۵۱ ..... ۳-۵-۲- نمودارهای هارکر
- ۵۲ ..... ۳-۵-۲-۱- روند تغییرات عناصر اصلی نسبت به سیلیس
- ۵۲ ..... ۳-۵-۱-۱- نمودار $\text{Al}_2\text{O}_3-\text{SiO}_2$
- ۵۳ ..... ۳-۵-۱-۲- نمودار $\text{MgO}-\text{SiO}_2$
- ۵۳ ..... ۳-۵-۱-۲- نمودار $\text{CaO}-\text{SiO}_2$
- ۵۴ ..... ۳-۵-۱-۲-۴- نمودار $\text{Na}_2\text{O}-\text{SiO}_2$
- ۵۴ ..... ۳-۵-۱-۲-۵- نمودار $\text{K}_2\text{O}-\text{SiO}_2$
- ۵۴ ..... ۳-۵-۱-۲-۶- نمودار $\text{MnO}-\text{SiO}_2$
- ۵۵ ..... ۳-۵-۱-۲-۷- نمودار $\text{TiO}_2-\text{SiO}_2$
- ۵۵ ..... ۳-۵-۱-۲-۸- نمودار $\text{P}_2\text{O}_5-\text{SiO}_2$
- ۵۸ ..... ۳-۵-۲-۲- روند تغییرات عناصر کمیاب نسبت به سیلیس
- ۵۹ ..... ۳-۵-۲-۱- نمودار $\text{Sr}-\text{SiO}_2$
- ۶۰ ..... ۳-۵-۲-۲- نمودار $\text{Y}-\text{SiO}_2$
- ۶۰ ..... ۳-۵-۲-۲-۳- نمودار Cr و $\text{Ni}-\text{SiO}_2$
- ۶۰ ..... ۳-۵-۲-۲-۴- نمودار $\text{V}-\text{SiO}_2$
- ۶۰ ..... ۳-۵-۲-۲-۵- نمودار $\text{Ba}-\text{SiO}_2$

۶۳.....	۳-۶- نتیجه‌گیری
فصل چهارم: انواع انکلاوها و اهمیت آنها در تفسیر پتروژئن مجموعه پلوتونیک الوند	
۶۵.....	۴-۱- مقدمه
۶۵.....	۴-۲- تعریف انکلاو
۶۶.....	۴-۳- طبقه‌بندی انکلاوها
۶۶.....	۴-۳-۱- زینولیت‌ها
۶۶.....	۴-۳-۲- رستیت‌ها
۶۷.....	۴-۳-۳-۳- انکلاوهای میکروگرانولار
۶۷.....	۴-۳-۳-۱- انکلاوهای میکروگرانولار مافیک (MME)
۶۷.....	۴-۳-۳-۲- انکلاوهای میکروگرانولار فلزیک (FME)
۶۷.....	۴-۳-۴- انکلاوهای سنگ‌های مافیک گرانولار (اتولیت)
۶۸.....	۴-۴- انواع انکلاوهای موجود در مجموعه پلوتونیک الوند
۶۹.....	۴-۴-۱- انکلاوهای گابرویی
۷۰.....	۴-۴-۲- انکلاوهای میکروگرانولار
۷۰.....	۴-۴-۲-۱- انکلاوهای میکروگرانولار مافیک (MME)
۷۱.....	۴-۴-۱-۱- خصوصیات کلی انکلاوهای میکروگرانولار مافیک
۷۱.....	۴-۴-۱-۱-۱- رنگ و اندازه
۷۲.....	۴-۴-۱-۱-۲-۲- مورفولوژی
۷۵.....	۴-۴-۱-۱-۲-۳- کن tact بین انکلاو و سنگ میزبان

۷۶.....	۴-۴-۱-۱-۲-۴-۴- کانی شناسی
۷۶.....	۴-۴-۱-۱-۲-۴-۵- زینوکریست‌ها
۷۷.....	۴-۴-۱-۱-۲-۶- آپاتیت‌های سوزنی
۷۸.....	۴-۴-۱-۱-۲-۷- بافت‌ها
۷۹.....	۴-۴-۱-۲-۲- منشأ انکلاوهای میکروگرانولار مافیک (MME)
۸۰.....	۴-۴-۳-۱-۲- دایک‌های همزمان با پلوتونیسم (سین پلوتونیک)
۸۲.....	۴-۴-۲-۲- انکلاوهای میکروگرانولار فلزیک (FME)
۸۳.....	۴-۴-۲-۱- منشأ انکلاوهای میکروگرانولار فلزیک
۸۳.....	۴-۴-۳- انکلاوهای سورمیکاسه
۸۴.....	۴-۴-۴- انکلاوهای هورنفلسی
۸۵.....	۴-۵- نودول‌های تورمالین
فصل پنجم: پتروژن و جایگاه تکتونیکی مجموعه پلوتونیک الوند	
۸۸.....	۵-۱- مقدمه
۸۸.....	۵-۲- خاستگاه ماغمایی سنگ‌های گرانیتوئیدی
۸۹.....	۵-۳- جایگاه تکتونیکی سنگ‌های گرانیتوئیدی
۸۹.....	۵-۳-۱- تقسیم‌بندی گرانیت‌ها از نظر موقعیت قرارگیری آنها در محیط‌های تکتونو ماغمایی (مانیارو پیکولی، ۱۹۸۹)
۸۹.....	۵-۳-۱-۱- گرانیتوئیدهای کوهزاری
۸۹.....	۵-۳-۱-۱-۱- گرانیتوئیدهای جزایر قوسی (IAG)

۸۹	۵-۳-۱-۲- گرانیتوئیدهای قوس قاره‌ای (CAG)
۹۰	۵-۳-۱-۳- گرانیتوئیدهای حاصل از برخورد قاره‌ای (CCG)
۹۰	۵-۳-۱-۴- گرانیتوئیدهای پس از کوه‌زایی (POG)
۹۰	۵-۳-۲-۱- گرانیتوئیدهای غیرکوه‌زایی
۹۰	۵-۳-۱-۲-۱- پلازیوگرانیتوئیدهای اقیانوسی (OP)
۹۰	۵-۳-۲-۱- گرانیتوئیدهای مرتبط با ریفت قاره‌ای (RRG)
۹۱	۵-۳-۲-۳- گرانیتوئیدهای ناشی از بالآمدگی خشکی‌زایی قاره‌ای (CEUG)
۹۳	۵-۴- برسی منشا ^۱ گرانیت‌های الوند و انکلاؤهای آن با استفاده از نمودار عنکبوتی
	فصل ششم: نتیجه‌گیری
۹۹	۶-۱- نتیجه‌گیری
۱۰۱	پیوست
۱۰۴	منابع

فهرست اشکال

صفحه	عنوان
۵	شکل ۱-۱- نقشه جغرافیایی همراه با راههای ارتباطی منطقه، مقیاس (۱:۲۵۰۰۰)
۵	شکل ۱-۲- موقعیت نمونههای برداشت شده از توده پلوتونیک الوند
۲۳	شکل ۲-۱- تصویر میکروسکوپی تونالیت در نور XPL
۲۴	شکل ۲-۲- تصویر میکروسکوپی گرانودیوریت در نور XPL
۲۵	شکل ۲-۳- تصویر میکروسکوپی مونزوگرانیت در نور XPL
۲۶	شکل ۲-۴- تصویر میکروسکوپی سینوگرانیت در نور XPL
۲۷	شکل ۲-۵- تصویر میکروسکوپی آلکالی فلدسپار گرانیت در نور XPL
۲۸	شکل ۲-۶- تصویر میکروسکوپی گرانیت هولولوکوکرات در نور XPL
۲۹	شکل ۲-۷- تصویر میکروسکوپی انکلاو گابرویی در نور XPL
۳۱	شکل ۲-۸- تصویر میکروسکوپی انکلاو میکروگرانولارمافیک در نور XPL
۳۲	شکل ۲-۹- تصویر میکروسکوپی انکلاو میکروگرانولارفلسیک در نور XPL
۳۳	شکل ۲-۱۰- تصویر میکروسکوپی انکلاو سورمیکاسه در نور XPL
۳۳	شکل ۲-۱۱- تصویر میکروسکوپی دیگری از انکلاو سورمیکاسه در نور XPL
۳۴	شکل ۲-۱۲- تصویر میکروسکوپی انکلاو هورنفلسی در نور XPL
۴۱	شکل ۳-۱- موقعیت انکلاو و میزان مجموعه الوند در نمودار طبقه‌بندی سنگ‌های آذرین درونی، دلاروش و همکاران (۱۹۸۰)
۴۲	شکل ۳-۲- موقعیت نمونههای میزان و انکلاو مورد مطالعه در طبقه‌بندی میدل موست (۱۹۹۴)

شکل ۳-۳- موقعیت نمونه‌های مورد مطالعه در نمودار کاکس و همکاران (۱۹۷۹).....	۴۳
شکل ۳-۴- نمودار تغییرات Q در مقابل P (دبون و لفورت، ۱۹۸۳) و موقعیت نمونه‌ها بر روی آن.....	۴۴
شکل ۳-۵- نمودار Na_2O در مقابل K_2O برای تعیین تیپ گرانیتوئیدهای منطقه مورد مطالعه.....	۴۵
شکل ۳-۶- نمودار تعیین سری ماقمایی نمونه‌های انکلاو و میزبان مجموعه الوند (ریک وود، ۱۹۸۹).....	۴۶
شکل ۳-۷- موقعیت نمونه‌های انکلاو و میزبان مجموعه الوند در نمودار AFM (ایروین و باراگار، ۱۹۷۱).....	۴۶
شکل ۳-۸- تعیین سری ماقمایی سنگ‌های میزبان و انکلاوهای الوند توسط نمودار $\text{K}_2\text{O}-\text{SiO}_2-\text{CaO}$ (پسریلو و تیلور، ۱۹۷۹).....	۴۷
شکل ۳-۹- طبقه‌بندی بر اساس مقادیر مولکولی Na_2O , CaO , Al_2O_3 و K_2O (شند، ۱۹۵۱).....	۴۸
شکل ۳-۱۰- موقعیت نمونه‌های انکلاو و میزبان مجموعه الوند در نمودار (شند، ۱۹۴۳).....	۴۹
شکل ۳-۱۱- موقعیت نمونه‌های انکلاو و میزبان مجموعه الوند در نمودار (دبون و لفورت، ۱۹۸۳).....	۵۰
شکل ۳-۱۲- نمودارهای هارکر برای عناصر اصلی.....	۵۶
شکل ۳-۱۳- نمودار P_2O_5 در مقابل TiO_2	۵۸
شکل ۳-۱۴- نمودار تغییرات هارکر برای عناصر کمیاب در نمونه‌های میزبان و انکلاو مجموعه الوند.....	۶۱
شکل ۴-۱- نمونه‌ای از انکلاو میکرودیوریتی بیضی شکل در منطقه گنجنامه.....	۷۳
شکل ۴-۲- نمونه‌ای از انکلاو میکرودیوریتی N شکل در منطقه گنجنامه.....	۷۳
شکل ۴-۳- نمونه‌ای از انکلاو میکرودیوریتی ۷ شکل در منطقه گنجنامه.....	۷۴
شکل ۴-۴- سطوح تماس مشخص مضرسی و دندانه دار بین انکلاو میکروگرانولار مافیک و میزبان (تاریک-دره).....	۷۵
شکل ۴-۵- تصویر زینوکریست کوارتز در انکلاو دیوریتی.....	۷۷
شکل ۴-۶- تصویری از دایک‌های همزمان با پلوتونیسم (غرب گنجنامه).....	۸۲

شکل ۴-۷- نمونه‌ای از انکلاو سورمیکاسه در منطقه تاریکدره ۸۴
شکل ۴-۸- نمونه‌ای از انکلاو هورنفلسی در منطقه گنجنامه ۸۵
شکل ۴-۹- تصویر نودول‌های تورمالین در گرانیت سفید (تاریکدره) ۸۶
شکل ۱-۵- طبقه‌بندی مانیار و پیکولی (۱۹۸۹) جهت تفکیک محیط‌های تکتونیکی و موقعیت نمونه‌های آنالیز شده ببروی آن ۹۲
شکل ۲-۵- نمودار عنکبوتی عناصر نادر خاکی میزبان‌ها و انکلاوهای مجموعه الوند، نرمالیز شده براساس ترکیب گوشته اولیه (سان و مکدوناف، ۱۹۸۹) ۹۵
شکل ۳-۵- نمودار عنکبوتی عناصر نادر خاکی میزبان‌ها و انکلاوهای مجموعه الوند، نرمالیز شده براساس کندریت (تامپسون، ۱۹۸۲) ۹۶

فهرست جداول:

صفحه	عنوان
٣٦	جدول ٣-١- نتایج آنالیز شیمیایی نمونه‌های میزبان و انکلاو مجموعه پلوتونیک الوند
٥١	جدول ٣-٢- تقسیمات انجام شده توسط دبون و لفورت (١٩٨٣) براساس محدوده آلومینای سنگ
٦٨	جدول ٤-١- انواع مختلف انکلاوها، دیدیه و باربارن، (١٩٩١)
١٠٢	جدول ١: پیوست: انواع گرانیت، مشخصات و محیط‌های زمین‌شناسی آنها، (پیچر، ١٩٨٢)
١٠٣	جدول ٢: پیوست: مشخصات گرانیتهای تیپ ٥، اوA(کلیمن و تویست، ١٩٨٩)

فصل اول:

کلیات و زمین‌شناسی عمومی

۱-۱- مقدمه

مجموعه پلوتونیک الوند در زون سنندج - سیرجان در جنوب شهرستان همدان واقع شده است. این منطقه در طول زمان زمین‌شناسی دستخوش فرایندهای ماگماتیسم و دگرگونی قرار گرفته است. گرانیت‌ها بخش عمدۀ این مجموعه را تشکیل داده‌اند و در اطراف آنیک هاله دگرگونی قرار دارد. در داخل توده‌های گرانیتوئید الوند، انکلاوهای دانه‌ریز فراوانی وجود دارد که دارای اندازه‌های بسیار متغیر از ۱ سانتی‌متر تا چندمترا و به اشکال مدور، بیضی‌شکل، زاویه‌دار و کشیده می‌باشند. علی‌رغم مطالعات فراوانی که در این منطقه صورت گرفته است، مطالعه انکلاوهای و بررسی آنها بهطور کامل انجام نشده است. مطالعه انکلاوهای در این توده گرانیتوئیدی، می‌تواند اطلاعات مهمی را در مورد ماهیت سنگ منشأ و چگونگی تحول و توسعه ماگمای مولد توده‌های نفوذی و موقع پدیده اختلاط ماگمایی در اختیار ما قرار دهد.

۱-۲- اهداف پژوهش

- بررسی انواع انکلاوهای منشأ و نحوه پیدایش آنها.
- بررسی منشأ ماگمای گرانیتی.
- بررسی ماهیت سنگ میزبان و نحوه جایگیری ماگمای گرانیتوئیدی.
- بررسی دینامیک اتاق ماگمایی.
- بررسی فعل و انفعالات بین ماگمای میزبان و انکلاوهای ماگمایی.
- تعیین عناصر اصلی و کمیاب در انکلاوهای میزبان آنها.
- بررسی پتروژنز توده گرانیتوئیدی و عوامل موثر در ماگماتیسم آنها.